

вариант на майчиния език, тъй като новородените не могат да говорят. От преброяването през 1970 г. е задаван и въпрос за свободното владение на руски и на други езици на народите от Съветския съюз. В съответствие с тогава провежданата политика постепенно е намаляван броят на етническите названия. Това се е обяснявало с консолидацията на някои етнически групи в нови - по-големи, или с приобщаването им към други сродни (обикновено по-многобройни) етноси и постепенното създаване на нова етническа общност - "съветски народ" (Козлов, 1975 и др.). Както показват по-късните данни, това до голяма степен се е постигало чрез групировките при разработването на материалите на преброяванията.

Като независима държава Русия има преброяване на населението през 2002 г. Въпросът за етническата принадлежност, включен в преброителната карта, е: "7. Вашата национална принадлежност (по самоопределяне на преброявания)". Въпросът за езика е формулиран по следния начин: "9. Владение на езици: 9.1. Вашият роден език: а) ако е руски - поставете знак, ако е друг език - посочете названието; 9.2. Владее ли вие свободно: а) родния си език, ако родният език не е руски - Да/Не; б) руски език - Да/Не" (Всероссийская..., 2002). Включен е и въпрос за гражданството, придобил голяма актуалност след разпадането на Съветския съюз. Общо взето, тези формулировки са сходни с предишните преброявания и населението ги познава.

Според организаторите са получени 800 варианта на названия на етнически групи и са отбелязани над 160 националности. Новото при последното преброяване е, че са дадени всички названия на изявилите се етнически групи, които при предходните преброявания при групировките са отнесени към по-големи етнически общности съгласно провежданата тогава политика. Такива са: андийци, арчинци, ахвахци, вод, казаци и много други. На въпроса за етническата принадлежност не са отговорили 1 458 хил. души, или 1.0% от населението на Русия (Всероссийская..., 2004). Това донякъде е неочаквано, тъй като населението има голям опит в отговарянето на този въпрос.

Естония. За първи път въпрос за етническата принадлежност е зададен при преброяването през 1881 г. (доколкото територията на днешна Естония съвпада с Естландската губерния). Като самостоятелна държава Естония провежда преброявания през 1922 и 1934 г., когато е включен въпрос за най-употребявания език. След включването на страната в състава на Съветския съюз (1940 г.) важат всички положения, отбелязани за Русия.

Самостоятелно е проведено преброяване през 2000 г. Задавани са всички въпроси, препоръчани от ООН - гражданство, място на раждане, място на раждане на родителите, етническа националност, майчин език, какъв друг език се владее. Във всеки от тези въпроси са упоменати няколко отговора за